

KONSULTASJONER MELLOM STATEN OG KOMMUNESEKTOREN

**REFERAT FRA DET
2. KONSULTASJONSMØTET
22. april 2014**

Saknr.: 14/767

Tilstede: *Fra staten:* Kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner (KMD), statssekretær Jardar Jensen (KMD), statssekretær Jon Gunnar Pedersen (FIN), statssekretær Birgitte Jordahl (KD), statssekretær Lisbeth Normann (HOD), statssekretær Kåre Fostervold (OED), statssekretær Vidar Brein-Karlsen (JD), statssekretær Maria Hoff Aanes (BLD), statssekretær Lars Andreas Lunde (KLD), Sølve Monica Steffensen (KMD adm.)

Fra KS: Leder Gunn Marit Helgesen, 1. nestleder Mette Gundersen, 2. nestleder Bjørn Arild Gram, Endre Skjervø, Gunn Berit Gjerde, Harald Danielsen, Helge Eide (adm.), Trude Andresen (adm.).

Dato: 22. april kl. 12.30-14.30

Møteleder: Jan Tore Sanner (KMD)

Referent: Jørgen Johnsen og Helga Aanderaa (KMD)

1. Konsultasjonsmøtet

Jan Tore Sanner ønsket velkommen til konsultasjonsmøtet, med hovedtemaene reformer og utbygging av det kommunale tjenestetilbudet.

2. Kommunesektorens oppgaver og tjenester

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

IKT-kartet for offentlig sektor

Partene diskuterte IKT i offentlig sektor.

Helgesen innledet med å understreke at det offentlige har en jobb å gjøre når det gjelder forenkling og å se saker i sammenheng. Her er digitalisering et viktig virkemiddel. KS mener det bør være et helhetlig nasjonalt program på IKT-området.

Sanner holdt fast på at sektorprinsippet også gjelder innen IKT. Videre sa Sanner at den faglige dialogen bør kombineres med direkte kontakt, og oppfordret KS til å ta politisk kontakt ved behov utover den faglige dialogen.

Direktoraters rolle overfor kommunal sektor – Difis rolle i kommunalt innovasjonsarbeid

Gunn Marit Helgesen sa at KS tar til etterretning at KMD ikke deler KS vurdering av Difis rolle i innovasjonsarbeidet, men at en annen løsning kunne vært diskutert. Innovasjon kommer ut fra behov som oppstår i sektoren og i dette arbeidet kunne man tenkt nytt om hvordan arbeidet skal organiseres. Helgesen sa videre at det ville vært nyttig om staten og KS kunne drøfte direktoratenes rolle på et mer overordnet plan, ut fra et felles ønske om modernisering og forenkling av offentlig sektor.

Sanner sa at Difis rolle i innovasjonsarbeidet blir å legge til rette for innovasjon i kommunene. Å legge oppgaver knyttet til kommunal innovasjon til Difi, er å bryte mønster, da Difi inntil nå kun har vært rettet mot statlig sektor. Det er viktig å se innovasjon i stat og kommune i sammenheng. Innovasjon er ett av flere virkemidler i utviklingen av offentlig sektor.

Partene ble enig om at man kommer tilbake til saken.

Stramme inn grunnlaget for innsigelser

Bjørn Arild Gram sa at det har skjedd mye positivt innenfor innsigelsesområdet, men understreket at KS er opptatt av at styringsdokumenter som skal gi grunnlag for innsigelse må avgrenses til lover, forskrifter, planbestemmelser, planretningslinjer og regionale planer. Det må være et mer tydelig og presist grunnlag for innsigelser enn det som finnes per i dag.

Sanner sa regjeringen ønsker å la allerede iverksatte tiltak få virke, før saken evt. tas opp til ny vurdering. Sanner viste til at en interdepartemental arbeidsgruppe som utreder en tvisteløsningsmekanisme mellom stat og kommune, også skal vurdere om innsigelser er en type avgjørelser som skal kunne bringes inn for tvisteløsningsmekanismen.

Sanner oppfordret KS til å ha dialog med fylkeskommunene, som har mange innsigelser.

Bosetting av flyktninger

Partene var enig i at bosetting er en felles utfordring for stat og kommune.

Mette Gundersen viste til at målene om antall bosatte og andel bosatte ikke ble nådd i 2013. Hun sa videre at både staten og kommunene har et felles ansvar for å løse denne utfordringen, der staten har virkemidlene og kommunene skal sørge for bosettingen. KS mener at Husbankens rammer for boligtilskudd er en medvirkende årsak til utfordringene på bosettingsområdet og KS ber om at en økning av rammene vurderes i RNB.

Maria Hoff Aanes sa det er viktig med et høyt trykk på bosettingsarbeidet. Videre er det viktig at kommunene tenker nytt og helhetlig i arbeidet. Hoff Aanes sa at BLD vil se nærmere på integreringstilskuddet og at det er satt ned et statssekretærutvalg som skal vurdere dette.

Sanner sa at kommunene også må bruke det private leiemarkedet. Sanner viste også til at regjeringen nylig har lagt fram en nasjonal strategi for boligsosialt arbeid.

Tilsyn

Helgesen sa at tilsyn skal være et verktøy for å sikre gode velferdstjenester. KS mener derfor at tilsyn må innrettes slik at det i større grad medvirker til læring. Sanner sa det er positivt at KS har dialog med fagdepartementene som har sektoransvaret for tilsyn.

Helse- og omsorgsdepartementet

Samhandlingsreformen

Gram sa det har vært et positivt engasjement i kommunene om samhandlingsreformen, og at det er lagt ned mye godt arbeid i kommunene. Gram sa KS ønsker å avvete evaluering av kommunal medfinansiering (KMF) før man vurderer endringer. Videre sa Gram at uttrekket av midler må begrenses til det som kommunene er blitt kompensert for, og ikke de faktiske kostnadene ved en eventuell reversering av medfinansieringsordningen.

Helgesen sa at uttrekk av faktiske kostnader vil skape reaksjoner i kommunene. Danielsen viste til en SINTEF-undersøkelse som viser at variasjoner i hvordan KMF slår ut følger helseforetakene, ikke kommunene. Harald Danielsen understreket at dersom det er ønskelig at kommunene skal drive med forebygging, er det nødvendig med motiverende tiltak. Danielsen sa videre at kommuner opplever at sykehusene bygger ned det psykiatriske tilbudet, som innebærer at kommunene må bygge opp sitt tilbud. Det ble etterlyst klarere signaler om hva staten vil og hva som er forventningene til kommunene.

Lisbeth Normann berømmet kommunenes arbeid og hva de har fått til med øyeblikkelig hjelp og med avtalene med helseforetakene, og understreket at samhandlingsreformen fungerer godt. Normann noterte seg KS' innspill og vil komme tilbake med en omtale av KMF i forslaget til statsbudsjett for 2015.

Omsorgstjenesten

Helgesen viste til at KS og HOD hadde drøftet denne saken i et møte like før påske. KS mener at det er viktig med utredninger av dagens egenbetalingsordninger, og er fornøyd med at KS vil bli involvert i de ulike utredningsarbeidene. Samtidig er KS bekymret for eventuell sterkere grad av øremerking i omsorgstjenesten.

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Normann sa at regjeringen vil fremme forslag om endringer i pasient- og brukerrettighetsloven som innebærer en rett til å få enkelte tjenester organisert som brukerstyrt personlig assistanse. Normann sa det legges til grunn at kommunene kompenseres for anslåtte merutgifter, og at endringen evalueres.

Gundersen pekte på at en rettighetsfesting vil gi økte kostnader for kommunene. KS mente i tillegg at denne saken bør være en lovmedvirkningssak i konsultasjonsordningen.

Øremerking av midler til rus

Gram sa at KS er skuffet over en satsing på rusfeltet skjer ved et uttrekk fra kommunerammen som gjøres om til en søknadsbasert ordning. Dette bryter med mange prinsipper, bla målet om mindre øremerking og målet om enkle, effektive og mindre byråkratiske ordninger.

Normann viste til at det er ulike behov i kommunene som gjør at man har gått for en søknadsbasert ordning som ledd i en opptrappingsplan innen rusfeltet.

Gram sa at KS støtter en opptrappingsplan, men ikke ved at det tas midler fra kommunene for å trappe opp.

Kunnskapsdepartementet

Effekten av økt kontantstøtte på barnehageetterspørselen

Gundersen sa at nye tall innhentet fra KS viser at det ikke forventes en reduksjon i barnehageplasser i 2014, og at det derfor ikke er riktig å redusere rammene til kommunene.

Birgitte Jordahl sa at det er benyttet samme metode for beregning som ved omleggingen i 2012, og at det er indikasjoner på at metoden den gang ga utslag i høyere kompensasjon enn faktiske merutgifter. Kunnskapsdepartementet vil gjøre en vurdering av metoden som benyttes for å beregne effekten av ev. fremtidige endringer i kontantstøtten og foreldrebetalingen på etterspørselen etter barnehageplasser. Regjeringen vil vurdere anslag i enkeltsaker i den ordinære budsjettprosessen.

Helgesen ba om at KD noterer seg tallene som KS la fram på møtet, og viste til stor frustrasjon i kommunene knyttet til den tidligere underfinansieringen av barnehagereformen.

Likebehandling av barnehager – pensjonsutgifter

Helgesen sa det er nødvendig med fortgang i revidering av forskrift for likeverdig behandling av kommunale og private barnehager. KS har også understreket det i et bilateralt møte med Kunnskapsministeren.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Refusjonsordningen for barneverntiltak for enslige mindreårige flyktninger

Gram sa at reduksjonen i refusjonsordningen for barnevernstiltak for enslige mindreårige flyktninger er uheldig, og omleggingen har skapt uro. KS har en liste over mange kommuner som varsler reduksjon tiltakene pga kutt i refusjonen. Det er uheldig at reduksjonen skjedde så sent på året, og at det har vært uklarhet rundt hvilke frister kommunene skulle forholde seg til.

Aanes sa regjeringen forstår det ble kort frist for omleggingen. Fra 2010 til 2013 økte andelen enslige mindreårige flyktninger med barneverntiltak fra 20 pst. til 100 pst. Det var derfor behov for å gjøre noe med ordningen. Aanes understreket at økt integreringstilskudd og økt særskilt tilskudd til bosetting av målgruppen samlet overstiger reduksjonen i refusjonsordningen.

Bufetat

Gundersen sa kommuner må settes i stand til å bygge opp kapasitet og kompetanse før Bufetat bygger ned tilbudet.

Aanes sa at fosterhjem er et prioritert område. Rekruttering og formidling av fosterhjem er en lovpålagt oppgave for Bufetat. Omleggingen, der Bufetat ikke skal finansiere eller drive aktiviteter eller tiltak som er å anse som kommunens lovpålagte oppgaver, omfatter altså ikke rekruttering av fosterhjem.

Klima- og miljødepartementet

Vannforvaltning

Helgesen tok opp at dette er en viktig sak med tanke på klimaendringene som kommer, og at staten og kommunene må hjelpe hverandre på dette området. Staten må komme med det verktøyet som kommunene trenger. Hun viste til at alle vannregioner skal levere konkrete og

kostnadsestimerte tiltaksplaner i løpet av våren 2014, og at disse koster og må finansieres. Helgesen nevnte videre at verktøyene KVIKKT og KLOKT, som KS har fått laget, har vært tatt opp på konsultasjonsmøtene med tidligere regjeringer, og at det også vil kunne være tema på et bilateralt møte etter konsultasjonsmøtet.

Andreas Lunde sa at midler til vannforvaltning var prioritert i tilleggspolisjonen. Det er viktig å opprettholde framdriftsplanen for forvaltningsplaner. Partene legger opp til et møte om saken.

Olje- og energidepartementet

Arbeidet med flom og skred, naturskader

Helgesen viste til innspillet fra KS i materialet, og at det var ønskelig med et bilateralt møte for å drøfte nærmere utfordringene knyttet til flom, skred og naturskader

Kåre Fostervold sa det er viktig med en felles rolleavklaring. Når det gjelder bevilgninger, vil regjeringen komme tilbake til dette i de årlige budsjettene. Midlene NVE forvalter, er ikke rettighetsbasert, og NVE prioriterer områder med størst behov.

Naturskadeloven og revisjon av kapittel 3

Fostervold viste til at revisjonsarbeidet er startet, og at OED ønsker å ha et eget møte med KS om dette.

Samferdselsdepartementet

Økt kollektivtransport koster

Gunn Berit Gjerde sa at kollektivtransport koster. Særlig i kystområder med ferjetransport. Nye anbud viser en høy kostnadsøkning pga sikkerhetskrav, universell utforming og konkurranse fra offshorenæringen.

Gjerde ba også om at økonomiske midler i ferjeavløsningsprosjekter må kunne brukes på alternative måter enn det i dag er lagt opp til.

Samferdselsdepartementet var ikke til stede i møtet.

Sanner sa regjeringen er kjent med utfordringene. Samferdsel er et prioritert område, og regjeringen vil komme tilbake til samferdselsområdet i de årlige budsjettene.

Finansdepartementet

A-ordningen

Gram sa endringene medfører behov for omlegging av system i kommunene. Omleggingen vil være krevende å få på plass innen utgangen av året. Gram sa storbynettverket har meldt sin bekymring for at omleggingen innebærer høyere detaljeringsgrad og ekstrareportering

Jon Gunnar Pedersen sa det er høyt prioritert å få på plass ordningen innen januar 2015. Ordningen skal innebære en vesentlig forenkling, og Pedersen noterte bekymringsmeldingen om høyere detaljering. Regjeringen er kjent med at omleggingen kan være utfordrende, og jobber med tiltak for å få til en smidig overgang.

Differensiert arbeidsgiveravgift

Helgesen sa unntaket for transportsektoren får konsekvenser for bl.a. skoleskyss og kollektivtransport.

Pedersen sa regjeringen legger opp til å presentere ordningen og kompensierende tiltak i RNB.

Justis- og beredskapsdepartementet

Etablering av asylmottak

Helgesen viste til innspillet fra KS i materialet. Gundersen sa at det å bo i små enheter kan være bra for noen, men pekte på at desentrale mottak gir en del utfordringer for kommunenes arbeid med å finne boliger til nyankomne flyktninger.

Vidar Brein-Karlsen sa regjeringen vil komme tilbake til hvordan kommunene skal gis økt innflytelse ved etablering av asylmottak.

3. Kostnadsberegningssaker

4. Lovmedvirkningssaker

4.1 Helse- og omsorgsdepartementet

Helgesen sa at KS ber om å bli involvert i tråd med rutinene for lovmedvirkningssaker.

4.2 Finansdepartementet

Gram sa Sundvolden-erklæringen er uklar når det gjelder varslede lettelser i eiendomsbeskatning av industribedrifter. Det kan dreie seg om store summer for enkeltkommuner, og det vil være naturlig å involvere KS gjennom lovmedvirkning.

Pedersen sa at Finansdepartementet anser at dette ikke er en lovmedvirkningssak, men det vil være naturlig med kontakt med KS i saken.

5. Bilaterale avtaler

Det ble ikke knyttet kommentarer til dette punktet.

6. Orienteringssaker

Det ble ikke knyttet kommentarer til dette punktet.

Eventuelt

I etterkant av møtet ble samarbeidsavtale mellom staten og KS om bosetting av flyktninger i kommunene og om etablering og nedlegging av asylmottak samt omsorgssentre signert.